

Anotace (abstrakt)

V této teoreticky orientované práci ukazují na příkladu očkování proti infekčním chorobám, jak expertní instituce konstruují v rámci vymezení hodnoty svých produktů kontinuitu racionální a morální roviny hodnoty. Tato kontinuita umožňuje racionálním a morálním argumentům, aby se vzájemně přirozeně doplňovaly v uceleném výkladovém a procedurální rámci, který nazývám institucionálním režimem hodnoty očkování. Ve vztahu k veřejnosti jsou jeho hlavním produktem sankce v podobě přisouzení rozhodovací kompetence těm, kteří očkují, a její odejmutí neočkujícím. Tato kompetence je chápána současně jako projev optimální racionality i morálně odpovědného jednání, zohledňujícího celospolečenský užitek. Vedle vnějšího přisouzení je ale kompetence vždy osvojována také na základě individuální aktivity. Ta nabývá na mimořádném významu pro odpůrce očkování, kteří čelí přisouzení vlastní nekompetence zaváděním alternativních vymezení hodnoty péče o zdraví, v nichž kladou důraz na přirozenost léčby a individuální odpovědnost. Tato vymezení hodnoty se projevují na úrovni úzce zaměřené racionální diskuse expertních doporučení i na úrovni obecnějších představ o správné péči o zdraví. Lze je do určité míry smířit s institucionálním režimem hodnoty očkování, který tak podléhá dílčím modifikacím (např. posunu vynucování očkování směrem k dobrovolnosti), možnosti konsensu nicméně zůstávají zásadně limitovány kategorickými odlišnostmi institucionálních a proti-institucionálních měřítek hodnoty.